

אי אפשר לקנות פיטנגו בסופר, הוא לא שייך למבוגרים. הוא של ילדה שאומרת לאמא "חכי" כשהן צועדות בדרך חזרה מהגן, הוא של ילד שמתגנב לחצרות בתים, הוא של הנועזים היוצאים החוצה לחפש פירות שמותר או אסור לקטוף. הוא פרי של ימי אביב־קיץ, הוא מתגלה אחרי הליכה יחפה על מדרכות חמות וקפיצה למדשאות צוננות, הוא מתמגנט לידיים קטנות שקוטפות אותו בצידי הדרך. הוא ילדות, ידיים מוכתמות, ממטרה שקופצת ומבריחה ילדים בצווחות. הם יחזרו אחר כך להגניב עוד פיטנגו לפה, לכרסם אותו ולקוות שיהיה יותר מתוק מחמוץ, יותר מתוק ממר, להחזיק אותו בפנים ולמצוץ מהגלעין את הטעם שנשאר, טעם של חופש ושמש וחברות.

מספרים שהמבוגרים ניסו להביא את הפיטנגו לגידול מסחרי, לתת להמונים משהו מהמתיקות החמוצה־מרירה, אבל זה היה מורכב ויקר מדי. הם לא הצליחו, והוא נשאר כמתנה סודית ששמורה ליודעי ויודעות דבר, לזיכרונות בניחוח של פעם, קסם שרק ידיים קטנות מוצאות.

הפיטנגו זה מה שהיה וכבר לא יחזור. אלא אם כן תהיה מישהי נועזת מספיק, אמיצה מספיק, נחושה מספיק, כדי להחזיר אותו.

1

רעננה, ישראל, 1991

נערה גבוהה עם קוקו נמוך, טייץ קצר וחולצה כחולה של המחנות העולים רכבה על אופניים ועצרה בחריקה בסוף שביל העפר שליד החורשה. עננה קטנה נאספה סביב הגלגלים המאובקים.

"העץ הזה לא שלכן!" היא צעקה.

"מה?" סופי צעקה לה חזרה.

"העץ תות! הוא לא שלכן!"

"הוא לא של אבא שלך, ואנחנו רק יושבות לידו, לכי תחזרי מאיפה שבאת," סופי שלחה אליה מבט קר.

"מה קרה סופי, אין לך חברות בגילך אז פתחת גנון?"

סופי הזדקפה והעבירה את מבטה ביני לבין אפרת ורונה.

"אני מעדיפה את האחיות שלי," היא הדגישה והחזירה את מבטה אל

הנערה, "על פני לבלות עם הפרצוף העקום הזה שלך."

הנערה הגבוהה הזעיפה פנים וקימטה אותן, ולרגע היא נראתה לי כמו פרי מעוך.

"מה קרה, שירן?" סופי המשיכה וצעקה לעברה, "את מקנאה שלך אין

אחיות אלא רק אחים מסריחים?"

הנערה הגבוהה סובבה את האופניים שלה לכיוון הנגדי, הסיטה את הראש

בהפגנתיות, הרימה את היד לאצבע משולשת ונסעה משם.

"איזו מגעילה, רונה סיננה והעבירה יד בשערה.

"היא לא נחמדה, זה הפחיד אותי," לחשתי.

סופי שלחה אליי יד עמוסה בצמידי גומי שחורים. "אוי, עמלי," היא ליטפה לי את הלחי, "אין מה לפחד ממנה, היא סתם מקנאה שאין לה אחיות חמודות כמו שלי, לעשות איתן פיקניק כזה. היא הייתה מתה להתחלף איתי."

חייכתי חיוך קטן והבטתי בסופי בעיניים מעריצות. אפרת התעלמה מכל זה, אצבעותיה הקטנות יצרו שקע באדמה והיא צפתה בנמלים נכנסות לתוכו בשיררה מסודרת.

"נצטרך לשטוף לך את הידיים לפני שנחזור הביתה, ולנקות גם מתחת לציפורניים," סופי סיננה, "אחרת כולנו נשלם את המחיר." אפרת הרימה את ידיה והביטה בציפורניים מקרוב. "אפשר טורטית?" היא פערה עיניים גדולות.

סופי פשפשה בתיק הגב הכחול שלה והוציאה משם שלוש טורטיות, כאילו ידעה שגם רונה ואני נבקש בעוד רגע. "אבל אל תגלו לאמא." בזמן שנגסתי בטורטית והפה התמלא בטעם השוקולדי, סופי הוציאה מהתיק קופסת שימורים של פלחי אפרסקים, ועקבתי במבטי אחר הפעולות שלה. יד אחת ייצבה את הקופסה, היד השנייה משכה במין משהו בולט למעלה – ופתאום לא היה מכסה.

בפיקניקים הגנובים שלנו סופי הייתה מסליקה קופסה של פירות משומרים והיינו אוכלות את הכל יחד עד שהיה נשאר רק מיץ. כמעט תמיד סופי הייתה מציבה אתגר: מי שתשתה את סוף המיץ המתוק להחליא תקבל חמישה שקלים. היא לא באמת התכוונה שאפרת או אני נעשה את זה. "חמישה שקלים אם את שותה את הכל," היא הייתה אומרת לרונה, שלרוב הייתה נענית לאתגר.

"תיזהרי כשאת מכניסה את היד פנימה," סופי אמרה לי, "השוליים קצת חדים, אז תמיד תשימי לב לזה."

2

קנטאקי, ארצות הברית, יום ראשון

יש זיכרונות בתוך פעולות, כמו התנועה של פתיחת קופסת שימורים, אבל אם הפעולה משתנה גם הזיכרון מתעמעם, ובארצות הברית של אמריקה בהרבה מקופסאות השימורים אין את התוספת הזו למעלה, וצריך להשתמש באיזה מכשיר מוזר ועגול עם ידית ארוכה. כל כך הרבה בלגן והתעסקות בשביל לפתוח קופסת שימורים אחת.

אני נאבקת בקופסה וחתך קטן מופיע בקצה האצבע, אחריו טיפה אדומה אחת. אני מתבוננת בה, מחכה לראות מה היא תעשה: האם היא תמשיך ותגדל ותהפוך לנחל קטן ואדום? או שאולי היא תישאר בדיוק ככה, שלמה ועגולה, כמו אחרי הבדיקה הזו שעשו לי באצבע בזמן ההריונות? הטיפה לא משתנה ואני סופגת את הדם עם חתיכת טישו.

"נחתכת?" רן מופיע מאחוריי. הוא לא מחכה שאענה וניגש לארון שמעל הכיור, פותח אותו ומוציא קופסת פלסטרים עם ציורים של אלזה. "אין לנו משהו נורמלי?" הוא משקשק את הקופסה. אני מנידה בראש לשלילה. הוא מוציא מתוך הקופסה פלסטר קטן ואני מושיטה את האצבע שלי. הוא מניח בעדינות את הפלסטר על הפצע ומדביק את השוליים.

"הנה, כמו חדש", הוא מחייך.

"אמא למה יש לך פלסטר?" נינה פורצת למטבח, גוררת איתה בובת

דינוזאור, ונוגה מדדה אחריה.

אני מראה לה את האצבע. "נחתכתי."

"גם אני רוצה פלסטר אלזה!"

"איפה את רוצה פלסטר?" אני מתכופפת אליה.

"אויש, נו," רן רוטן, "אל תיתני לה פלסטר אם היא לא באמת צריכה."

"פה באצבע, כמו שלך," נינה אומרת בקול קטן ונלהב.

"אני גם!" נוגה זועקת.

"זה כולה פלסטר," אני מרימה את המבט לרן, שעושה תנועת ביטול בידיו

ויוצא משם.

"הנה, תושיטו את האצבע קדימה, מעולה, ככה," אני מורידה את הנייר

משני הצדדים של הפלסטר, ואלזה מביטה בשתינו כשהיא מחבקת את

אנה. אחרי שהפלסטר דבוק לאצבעה, נינה מרימה את האצבע כלפי האור

ועוצמת עין אחת. "אני פיראט עם פלסטר!"

"אני גם!" נוגה רוקעת ברגלה כשעל פניה הבעה כעוסה.

"הנה, הנה," אני מדביקה לה את הפלסטר על האצבע והיא יוצאת

מהמטבח בקריאות צהלה.

"אמא, את יודעת איך שכנעתי אותך לתת לי פלסטר?" נינה מתקרבת

אליי בחיוך של סוד.

אני עוטפת אותה בחיבוק. "איך, נינוש? איך עשית את זה?"

"עשיתי קסם."

"תלמדי אותי גם."

"צריך לחשוב כן כן כן ממש חזק בראש, ממש להתאמץ, ככה," היא

מדגימה ומכווצת את הגבות שלה.

"תיזהרי שלא יצא לך פוק מכל המאמצים האלו," אני אומרת והיא צוחקת.

"הנה, ככה," היא ממשיכה. "אני חשבתי שאמא תגיד כן שאמא תגיד כן

שאמא תגיד כן, ואז אמרת כן!"

"זה באמת ממש קסם. ומה עוד צריך לעשות?"

"זהו! עכשיו אני אעשה קסם שנוגה תהיה מחוברת לתקרה כמו ספיידרמן."

"לא נראה לי שזה בטיחותי."

"נו, אמא, היא מטיחה את ידיה לצד גופה, "זה לא באמת!"

"אה, אוקיי. אבל הקסם שלימדת אותי קודם, זה באמת?"

"כן, זה כן. את רואה?" היא מושיטה את האצבע שלה מול הפנים שלי.

"אמא!" היא מזדקפת כאילו נזכרה במשהו, "בואי תראי מה הכנתי," היא

מושכת אותי לסלון ומתיישבת על השטיח לצד קערה וכף.

"תשאלני אותי מה הכנתי," נינה מחייכת.

"מה הכנתי?"

"עוגה."

"ומה יש בעוגה?"

"סוכר."

"אוקיי."

"ואז מוסיפים קמח. ושוקולד. ומים חמים." היא מסתכלת עליי ואני

מהנהנת לאישור. "ואז מכניסים חתול," היא ממשיכה באיטיות.

"מה? אבל יהיה לו חם, אני מרימה גבה ושולחת מבט לרן, לבדוק אם גם

הוא שומע את זה. הוא מרים את הראש ממסך המחשב ומחניק צחוק קטן.

"לא, רק טובלים לרגע, נינה מסבירה, "כמו תיון."

"מאמי, זה מגעיל."

"לאאא," היא מזעיפה פנים, "הוא יהיה מת."

אני צוחקת. "אה, אז עכשיו זה בסדר."

רגע של יחד, אני מסמנת לעצמי, משהו שלא היה לי כשאני הייתי בגילה,

מה שאומר שאולי אנחנו נהיה בסדר. אני מסתכלת על השעון, השעה כמעט

עשר בבוקר ולמרות שזה יום ראשון וזה עדיין סוף שבוע, רן שקוע במחשב

ועובד על הטבלאות והמצגות שלו, ואני צריכה להמשיך לתפקד כצוות

בידור של אישה אחת, עבור שתי ילדות. מעולם לא עצרתי לתהות כמה

ילדים אני רוצה, ואם אני רוצה בכלל – זה פשוט קרה, ומצאתי את עצמי

מגדלת ילדות ישראליות-אמריקאיות, רחוקה מכל מערכת תמיכה שהיא. זה

רק אני ורן פה. המגורים בקנטאקי, מעל לכל, מאפשרים לי לחיות באשליה

שרק המרחק מישראל הוא זה שמונע את האפשרות שתהיה לי מערכת תמיכה כלשהי, ושהסיבה היא לא, נגיד, המציאות והבית הרקוב שבו גדלתי. איך שמרחק יכול לשקר, וכמה קל לזייף מציאות אלטרנטיבית.

אני מסתכלת סביבי על הבית ההפוך. נינה החליטה שהיא מקימה אוהל בסלון, אז במרכזו יש עכשיו שולחן שמעליו שמיכות וכריות. מסביב פזורים דפים, עפרונות צבעוניים, ספרים (הספר על החלל עומד להיקרע), לגו ופליידו. אם מישהו היה נכנס לפה כנראה הייתי מתביישת בגלל הבלגן, אבל כרגע אנחנו העדים היחידים לכאוס הביתי הזה. נוגה מרימה את הקערה עם העוגה המדומיינת של נינה, מדדה במהירות לתוך האוהל, והצחוק של נינה נשמע מבפנים. בכל פעם שהן חמודות יחד אני צופה בזה כאילו מוקרן מולי סרט תיעודי מרתק על חיות רחוקות בסוואנה. אפשרי לתקשר ככה כאחיות? כמה זמן יש להן עד שזה יישבר? ברגע אחד שבו יש שקט באוהל אני נמלטת למטבח, יודעת שאם שקט זה סימן שהן זוממות משהו – אבל לפחות יש שקט. גם במטבח אין מפלט: הכלים מארוחת הבוקר מונחים על השיש יחד עם המחבת המלוכלכת, כי בכיור כבר אין מקום. רק עשר בבוקר וכבר אין לי כוחות. גם בלי להסתכל במראה אני יודעת שאני נראית כמו הסמרטוט-טטרה של נוגה, זה שהיא צמודה אליו יום ולילה ומסרבת להיפרד ממנו, קְלִילָה של עייפות שמורכבת משתי לידות, הורות אינטנסיבית ושני רילוקיישנים – הראשון לשיקגו והשני לקנטאקי. הדבר היחיד שמונע ממני ליפול מהקצה זה רן. אחרי שנים של דייטים כושלים ולב סדוק רן התיישב לידי באוטובוס, והכל בזכות זה שבאותו בוקר המכונית שלו שבקה חיים. זה לא היה אמור להיות רציני. אחרי דייט של קפה בשדרה הוא אמר לי שהוא עומד לעשות רילוקיישן לאמריקה בעוד כמה חודשים אז שנינו חשבנו שפשוט נהנה מהזמן הזה. היה לנו חודש אינטנסיבי יחד, שבסופו בדיקת היריון עם שני פסים שהתרסקו עליי כמו שני מגדלים. המחשבה על הפלה הפחידה אותי יותר מהמחשבה על היריון ותינוק, ובדמיוני כבר ראיתי איך אני מתמודדת עם זה לבד. "אני לא משאיר אותך פה עם זה," רן קבע והודיע בעבודה שהוא לא יכול לטוס לשיקגו עכשיו. הוא חזר

והסביר לי שזה בסדר, שזו אהבת אמת ושנתמודד עם זה יחד, ואני רק תהיתי איך הוא החליט שזו אהבת אמת אחרי ארבעה שבועות, שהיו אומנם מסעירים ומרגשים, אבל עדיין רק ארבעה שבועות. לא הייתי בטוחה שגם אני מרגישה כמוהו, והמילה יחד הייתה עטופה בתחושה של זרות, אבל הוא היה כל כך בטוח ונחרץ, ובפנים שמעתי קול מוכר שאמר "עד שכבר מישהו מסכים לקחת אותך פשוט תגידי תודה."

לא הבנתי מה לי ולהיריון הזה בכלל, הרגשתי שהוא שייך למישהי אחרת. מסלול החיים שלי השתנה בפתאומיות, כאילו מישהו אמר לי לרדת מהרכבת וגיליתי שאני בתחנה הלא נכונה. בפנים, מתחת להר של פחדים איומים וכעסים על עצמי שלא נזהרתי מספיק – בצבצה ההבנה העגומה שהרכבת כבר נסעה, ואין איך לחזור.

אני שולחת את היד לצלחת העליונה בערמה שבכיר, פותחת את ברו המים ומתחילה לשפשף בסקוץ את מה שאתמול בצהריים היה תלולית של קטשופ ועכשיו נראה כמו משהו שלעולם לא ירד מהצלחת. עשרים דקות, אני אתקתק את זה בעשרים דקות, גג חצי שעה, ואולי נינה ונוגה ימשיכו במשחקים שלהן ואני אשב לקרוא.

"עמליה!" רן קורא מהסלון.

אני מעמידה פנים שלא שמעתי בגלל זרם המים וממשיכה לשפשף את הצלחת.

"עמליה!"

אני סוגרת את הברז ומניחה את הצלחת חזרה בערמה, מנגבת את הידיים במגבת הפרחונית ויוצאת מהמטבח.

"מה?" אני אומרת בעייפות.

"הטלפון שלך."

"מה איתו?"

"הוא רוטט. אני שומע אותו."

"אין מצב, השארתי אותו למעלה ליד המיטה."

רן מרים את הראש מהמחשב. "מה אני מקבל אם אני צודק?"

”אם אתה צודק אני אשתה את הבירה גויאבה המזורה ההיא שהבאת.”

”יש!” רן מזדקף ומחייך, ”אני אגיש לך אותה צוננת.”

אני מגלגלת עיניים בחיבה וצועדת בכבודת במעלה המדרגות, נכנסת לחדר ומביטה בטלפון שמחובר למטען. אני אוהזת בו ורואה את ההשתקפות שלי במסך השחור. אין שום רטט, ניצלתי מהבירה גויאבה. מה הקשר בכלל בין בירה לגויאבה, ולמה שבכלל מישוהו יצלצל אליי ביום ראשון בבוקר? מי כבר יכול לחפש אותי? השיחות היחידות שנכנסות לכאן אלו שיחות סקאם שהטלפון שלי כבר מסנן מעצמו, ושיחות מהגן של נוגה ונינה. שוב ושוב אני אומרת לגננות שיש להן גם אבא ושאפשר להתקשר גם אליו ולא רק אליי, אבל הן ממשיכות להתקשר רק אליי בכל פעם שנוצר מצב חירום שבו אחת מהן צריכה לקבל פלסטר על פצע בלתי נראה. רק אם זו הגננת מיס רייצ'ל אני מתרככת. בכל הזדמנות היא מספרת לי כמה שהיא אוהבת את הבנות שלי, ואז זה בסדר.

המסך נדלק והשם ”אפרת” מתנוסס באותיות לבנות על רקע אפור.

אני ממצמצת, לרגע בטוחה שאני הוזה. ארבע שנים לא דיברנו. היא אומנם קטנה ממני רק בשנתיים, אז אפשר היה לצפות שגדל להיות אחיות קרובות ואז חברות הכי טובות לכל החיים, אבל זו רק פנטזיה כי מעולם לא היינו קרובות בשום צורה. זה לא שלא רציתי לדבר איתה אחרי שעליתי עם רן ונינה על המטוס, אבל היא הייתה צמודה למירה וארנון ואיתם לא יכולתי לדבר. היא הייתה כל כך איתם שהרגשתי שהיא ”שלהם” ואין לי שום סיכוי להגיע אליה, אז עדיף היה לוותר ולא לנסות אפילו. זה הרגיש כמעט כאילו הבית שגדלנו בו היה ישות חיה. הוא נעל אותה בתוכו וחסם אותה ממני. קיוויתי שיום אחד היא תתפכח, תצא מהבית הזה, ואז אולי יהיה סיכוי לקשר בינינו. הבעיה עם ציפייה מטופשת כזו היא שהיא לא לוקחת בחשבון את השנים שחולפות, שמרחיקות עוד יותר, מעמיקות את הפער שמלכתחילה היה גדול. יום אחד המרחק והזרות מתקבלים כעובדה מוגמרת, וכבר אין שום דבר שאפשר לעשות, מלבד להיזכר ולפנטז על מסלול חיים אחר, שבו אנחנו באמת אחיות. ובכל זאת, השם שלה מתנוסס

בחלק העליון של הטלפון שלי, דוחק בי לענות. מה בכלל השעה עכשיו בישראל?

"הלו?" אני עונה בחשדנות.

"עמליה!" הקול של אפרת נשמע, מוכר ורחוק באותה המידה, "זו אפרת."
"וואו, היי," אני ממלמלת.

"כן, הרבה זמן."

"נכון. מה –"

"אבא מת."

יש נקודה אפורה על הקיר הלבן. זה חרק? עכביש? אולי משהו שנינה מרחזה על הקיר? אבק?

"עמליה?"

"כן."

"שמעת אותי?"

"שמעתי. יש משהו שאני יכולה לעזור?"

דממה על הקו.

"אפרת?"

"וואו, אחותי, את שרוטה לגמרי," אפרת אומרת במהירות. "אני אומרת

לך שאבא מת ואת שואלת איך אפשר לעזור?"

"מה את רוצה שאני אגיד?"

היא מושכת באף. "לא יודעת, אולי שתעני כמו בן אדם ולא כמו רובוט."

"סליחה, אפרת. אני מצטערת, אני באמת לא יודעת מה להגיד."

"את צריכה לבוא לפה."

"סליחה?"

"את צריכה לבוא לפה, ללוויה."

"מה נראה לך, שזה לעלות על אוטובוס? אני לא יכולה ככה סתם לבוא

לישראל."

"עמליה, אבא שלנו מת. אני לא יודעת מה שיבש לך את השכל שם

באמריקה, אבל כשאבא שלך מת את עולה על מטוס ומגיעה לפה. לא

משנה מה היה ביניכם בעבר.”

”את לא יודעת כלום על מה שהיה בינינו.”

”עזובי, היא נאנחת, ”זה לא משנה עכשיו, לא התקשרתי בשביל לריב. עמליה, ביקשתי שידחו את הלוויה למחרתיים כדי שתספיקי להגיע. אני צריכה אותך פה.”

”אפרת –

”בבקשה, אל תשאירי אותי לבד עם זה.”

אני נושכת את השפה התחתונה. תחושה מזורה מבעבעת לי בתוך הבטן, מה זה, רגשות אשמה? למה שאני ארגיש אשמה?

”אני שולחת לך את הפרטים בהודעה. אני אסדר את החדר הישן שלך ותוכלי לישון פה, היא אומרת במהירות, כאילו זה כבר הוחלט, ומוסיפה בשקט – ”תעשי טובה, אל תאכזבי אותי.”

היא מנתקת ואני מרחיקה את הטלפון מהאוזן, נכנסת לרשימת השיחות הנכנסות, כדי לראות את השם שלה מתנוסס בשחור למעלה, מעל הרבה ”רן”, כמה ”גן נינה ונוגה” וכמה מספרים לא מזוהים.

המחשבות מתנגשות לי בראש: הוא מת. אפרת רוצה שאבוא. אני אצטרך לראות את מירה שוב, האישה שהכעס שלה נשפך עליי מאז ומתמיד ולרוב לא ידעתי אפילו מה עשיתי בשביל להכעיס ככה. בכל פעם מחדש הזעם שלה איים להטביע אותי, ורק כשהייתי במדינה רחוקה, רחוקה מהמניפולציות והכעסים – רק אז קלטתי עד כמה זה עטף אותי, עד כמה היא עטפה אותי בקוצים שלה.

אני נזכרת בתמר, שאיבדה את אמא שלה לפני שנתיים. כשזה קרה היא כתבה פוסט בפייסבוק עם המילים: ”כמה שזה כואב, זה סימן שהיא עשתה יופי של עבודה כאמא.” אני חושבת על המילים האלו שצפות דווקא עכשיו, ולי לא כואב כלום. אני חלולה, בין החללים דופק כמו פינג פונג הכעס על כך שאלו החיים שלי, שזה מה שאבא שלי בחר לעשות עם החיים שלו, שאני לא הייתי מספיק חשובה בשביל שהוא יהיה אבא טוב כמו האמא והאבא שתמר קיבלה. תמר סיפרה לי שהיא שמעה איזה ציטוט שאומר

שאבל זה המחיר שמשלמים על אהבה. החישוב היה מתבקש: אם אין אָבל, זה אומר שלא הייתה אהבה. הוא חסך ממני את האָבל אבל הוסיף לי תיק כבד לא פחות: האכזבה על מה שלא היה ולא יהיה לעולם.

אני מרגישה קצה של צער, כזה שמורגש כששומעים שמישהו שלא מכירים מת. מישהו אומר "אוי, שמעת על השחקן הזה?" ואז הצד השני שואל מי זה, במה הוא שיחק. "נו, הוא שיחק בסדרה הזו שהיינו רואים כל יום בערוץ הילדים." הצד השני נזכר ואז אומרים "אז הוא מת, נכון עצוב?" והצד השני מהנהן, כי ברור שזה עצוב, איזו אַבְדָּה. אז ארנן. כי יש שם איזו נוסטלגיה למשהו שקרה בניינטז, משהו שלרגעים היה נחמד ומנחם וטוב – אבל עברו הרבה שנים מאז, והזיכרונות שלי ממנו מלחיצים וקודרים, אז מה זה אומר בכלל בשבילי שהוא מת?

אני פותחת על אוטומט את האפליקציה של פייסבוק. עולה לי פוסט מקבוצת ההמלצות על הספרים, מישהי מבקשת המלצה לספר מתח "אבל עם דמות נשית ראשית", ומייד אחריה פוסט מהקבוצה של המניקות. למרות שכבר הרבה זמן עבר מאז שנוגה הפסיקה לינוק, אני עדיין שם. מישהי מתייעצת איך לספר לילדים שלה שהסבתא שלהם נפטרה, ואני תוהה אם פייסבוק האזינו לשיחה, כמו אז כשרן דיבר איתי על מיצג של ואן גוך במוזיאון האומנות ושעה אחר כך כבר הופיעה לי פרסומת למיצג הזה בדיוק. אני גוללת במהירות את שלל העצות, אף אחת מהן לא רלוונטית לי. איך מספרים לילדות בנות חמש ושלוש שאיש כלשהו שהן לא מכירות שהיה אמור להיות סבא שלהן – מת?

זה אחד היתרונות הבודדים בכל הנתק הזה – יש פחות פוטנציאל לפגיעה. אם אין לי יותר אבא או אמא – לא יכאב לי אם יקרה להם משהו. זה כמו כוח־על, סוג של צייט של החיים. איכשהו הצלחתי לסדר לבנות שלי מצב שבו אין להן סבא וסבתא, אז אין צורך להיקשר אליהם ואז להיפרד כשימותו. הן לא יצטרכו לחוות את הכאב הלא נגמר הזה שאני הרגשתי כשסבתא יעל נפטרה. לפחות זה.

אני יורדת במדרגות ומתיישבת מול רן. על פניו חיוך רחב ובידו בירה

גויאבה. אני לוקחת ממנו את הבקבוק ומקרבת לפה, מריחה ואז לוגמת. יש לזה טעם של זיכרון של גויאבה. לא אכלתי גויאבה כבר שנים, אין פה בסופר גויאבות כמו בישראל.

"נו?" הוא אומר.

"זה... לא רע."

"מה לא רע, תודי שזה מדהים."

אני מחזירה לו את הבקבוק. "לא מדהים, אבל לא רע."

"אז מי זה היה בטלפון?"

אני מסתכלת הצידה כדי לוודא שנינה ונוגה לא מקשיבות לנו. הן זנחו את האוהל ועברו לבהות באייפד. השטח פנוי.

"אחות שלי," אני אומרת.

"איזו מהן?"

"אפרת."

העיניים שלו נפערות בתדהמה, "מה... באיזה קטע היא מתקשרת?"

"היא התקשרה להגיד שארנון מת."

"די!" הוא משתהה, "ממה? איך?"

אני מושכת בכתפיים.

"לא שאלת?"

"לא."

"איך לא שאלת? זה לא הדבר הראשון ששואלים? אני הייתי שואל," הוא אומר ולוגם מהבקבוק.

"יופי לך."

"טוב, אל תכעסי עליי עכשיו. איך את עם זה?"

"היא רוצה שאני אבוא. ללוויה. אמרה – אל תשאירי אותי לבד עם זה."

רן מגרד במצחו. "טוב, ברור שתלכי."

"השתגעתי?" הלב שלי דוהר. "אין מצב שאני טסה עכשיו לישראל ועוד

לבד."

"מה הבעיה עם זה?"

מה הבעיה. הוא שואל אותי מה הבעיה. אני מרגישה את הרעד עובר לי בגוף, המחשבות מסתחררות כל כך מהר שאני אפילו לא יודעת להסביר לעצמי מה הבעיה.

”עזוב, אני קמה ממקומי.”

הוא מניח את הבקבוק על השולחן. ”מה עזוב עכשיו, אנחנו מדברים, לאן את הולכת?”

”להתקלח. גדול עליי כל הדבר הזה, אני צריכה לחשוב.”

כבר בדייט הראשון עם רן הרגשתי שאני צריכה להסתיר ממנו את כל השריטות המשפחתיות שלי, אלו שנשאתי על הגב כמו תיק בטיול שנתי, אלא שבמקום ביסלי, במבה וסוכריות גומי היו לי בפנים אינספור פחדים, טראומות וחרדת נטישה כואבת במיוחד. עם הזמן העזתי לספר לו יותר, בכל פעם קצת, כאילו אם אניח עליו את כולי הוא יתמוטט או יברח. חששתי שהדפיקות המשפחתית תרחיק אותי, אבל למרבה ההפתעה הוא אפילו לא ראה אותה. בזמן שחברותיי לסצנת הדייטים הגיעו עם רשימת מכולת שמאפיינת את בן הזוג המושלם – אני הגעתי עם רשימה שבה סעיף אחד, סטנדרט אחיד: שירצה להישאר. לפעמים נעצבתי על כך שלא הייתה לנו תקופת חיזור ארוכה יותר שבסופה הצעת נישואים כמו באינסטגרם, עם בלונים מעוצבים, יונים מעופפות או איזו מסעדה יוקרתית, שנחזור לאכול בה בכל יום נישואים כאילו היינו דמויות בקומדיה רומנטית. במציאות שלנו היה רק היריון לא צפוי שהוביל להחלטה משותפת וים של לוגיסטיקות שרן לקח עליהן אחריות, ואני מצידי שמחתי לתת לו לנהל לי את החיים. כשארנון ומירה פגשו אותי, הם התאהבו בו מייד. טוב, אי אפשר שלא: הוא מצחיק ושנון, ויש לו בעיניים ניצוץ שאף אחד לא יכול לפספס.

***

על המפה הלבנה לא היה אפילו כתם מיקרוסקופי אחד כשהמשפחה לתפארת התיישבה לשולחן. זו הייתה עוד ארוחת ליל שישי וכולם היו

לבושים יפה. צלחות החרסינה הבריקו, ועל כל צלחת הייתה מונחת מפית בצבע תכלת. מירה אהבה לערוך שולחנות כאלו, במיוחד כשהגיעו אורחים, ובאותו הערב הגיע אורח מיוחד: רן שדה. בראש השולחן המלבני ישב ארנון בכיסא הקבוע שלו, לשמאלו ישב רן ואחז בכף ידי מתחת לשולחן. לא היה לו אכפת שהיד שלי הזיעה. מולי אפרת מזגה לעצמה מים, ולצידה ישבה מירה.

"אתה חייב לנסות את הסלט," מירה הרימה קערה עם סלט חסה וגרגירי רימון והגישה לרן, מה שאילץ אותו לשמוט את היד שלי ולאחוז בקערה בשתי ידיו.

"אז עמליה סיפרה לי שיש לה עוד שתי אחיות, הן לא באות הערב?" הוא זרק לאוויר ואפרת שלחה אליי מבט מצמית.

השתיקה שאבה את כל החמצן מהחדר ואיימה לחנוק אותי, להשאיר אותי בלי כלום. שיטחתי במזלג את האפונה ותפוח האדמה, ודמיינתי איך אני מתכסה בשמיכת פירה ונעלמת.

"לא," ארנון הניח את המזלג והסכין על הצלחת, והצליל היה חזק מדי. "כן," מירה הפרה את השקט, "אין מה לדבר עליהן. כל אחת מהן עשתה את הבחירות שלה והן לא רוצות בקשר איתנו. אבל לא נורא, יש לנו עכשיו בן חדש במשפחה וזה יפצה אותנו על שתי אלה..." היא קרצה לרן.

"אמא!" זעקתי בקול סדוק. עד שסוף סוף אני מביאה מישהו הביתה, מישהו נורמלי שמוצא חן בעיניי, היא הורסת הכל ופורשת בפניו כמה הכל נוראי. הוא יחשוב שגם אני נוראית.

"לא, לא, זה בסדר," רן ניסה להרגיע, אבל זה לא עזר.

שעות אחר כך, כששינינו עמדנו מחוץ לדירה שלו, הנחתי את הראש עליו ומלמלתי "אני מצטערת על כל מה שהיה שם." לא יכולתי לספר לו שהתביישתי בהורים שלי, בסודות המשפחתיים, בהסתרות, בחריגות. הוא אחז בכתפיים שלי, הרחיק אותי ממנו וצחק "עזבי שטויות, כל המשפחות דפוקות, לפחות יש לך אחת."

לא ידעתי איך לספר לו שזה שהוא לא מכיר את אבא שלו, וזה שאמא שלו מתה כשהוא היה קטן, לא אומר שהוא מבין משהו במשפחות דפוקות. ומצד שני, מי אני שאחליט מה דפוק וכמה. לקחתי את האמירה שלו בשתי ידיים וחיבקתי אותו.

רק בלילה לפני שנרדמתי המשפט של מירה הסתנן לי לתוך המחשבות: "יש לנו עכשיו בן חדש במשפחה וזה יפצה אותנו על שתי אלה," ותהיתי מי יחליף אותי יום אחד, כשגם אני לא אהיה יותר חלק מהמשפחה הזו.

***

הרגליים לוקחות אותי במעלה המדרגות שמובילות לחדר השינה, ומשם למקלחת. אני פושטת את הבגדים ופותחת את המים, בודקת שהם מספיק חמים, מרימה רגל אחת ואז עוד אחת ונכנסת. היה קשה לתמוך בתמר מרחוק, כשאמא שלה נפטרה. היא התרסקה לרסיסים ואני, שאמורה להיות חברה שלה, הייתי ביבשת אחרת בעיירה נידחת, אפילו לחבק לא יכולה. בזמן הניסיונות הכושלים לנחם אותה בכאב שלה, ולמרות שניסיתי להיות אמפתית וכלפי חוץ נדמה היה שהצלחתי – בפנים הרגשתי קהות חושים, כאילו אני בתוך ביצה. זה לא שלא הרגשתי את הכאב שלה, בטח שכן, אבל גם הרגשתי קצת כמו חיזור שבוחרן רגשות של בני אדם מבחוץ, או אולי כמו מדענית שחוקרת אמבה לא מזוהה בתוך מבחנה. השנים לימדו אותי איך אני אמורה להגיב במצב כזה. זה באמת מאוד עצוב, קורע לב, ואפילו ירדו לי דמעות מהמחשבה על כך שתמר איבדה את האמא-הבאמת-נהדרת שלה, זו שתמיד הייתה שם בשבילה, האישה עם החיבוקים המוחצים, שתמיד פינתה זמן לשיחות נפש עם החברות של הבת שלה, זו שאהבה להאכיל את כולם. גם כשתמר כבר הייתה גדולה ונהייתה לאמא בעצמה – היא עדיין התקשרה לרופא הילדים לקבוע תור בשבילה, למרות שהיא כבר לא ילדה. אני לא יודעת מה יותר טרגי, אובדן של אמא אהובה, או חיים שלמים בלי לחוות אהבה כזו.

לפי כל הסטנדרטים החברתיים אני אמורה להיות ממש נסערת עכשיו, אִבלָה, או לפחות להרגיש אשמה כבדה על כך שאני לא. כמה בעצם הכרתי את ארנון? הוא היה איש מהזיכרון שלי, אבל יש לי כל כך מעט. אני מדמיינת את עצמי טסה לישראל ומייד מנערת את המחשבה מהראש, לפני שהיא מצליחה להתהוות ולהצטייר כמשהו אמיתי. אין מצב, מה רן מבלבל את המוח. עאלק מה הבעיה עם זה. הוא יכול להיות כל כך נחמד וקשוב לפעמים, וכל כך דביל בפעמים אחרות. אני נזכרת בקבוצה הזאת בפייסבוק של הנשים ברילוקיישן, ובכל הפוסטים שבהם הן משתפות על הביקורים שלהן בישראל. המכנה המשותף הוא הקלות המעצבנת שבה הן עולות על טיסה, אותה קלות שבה כשהייתי בת שש עשרה הייתי עולה על אוטובוס לקניון רננים. בהתחלה חשבתי שאני מקנאה בגלל הכסף, זה שיש להן אלפי דולרים בשנה להוציא על כרטיסי טיסה בזמן שאני מתלבטת אם להוציא כמה דולרים כדי לקנות פרפוצ'ינו בסטארבאקס, ועל חשבון מה זה יבוא – אבל עם השנים הבנתי שזה לא רק הכסף. קינאתי שיש להן בית שמחכה להן בישראל: ידיים עוטפות, חיבוק חם, סירים עם תבשילים חמים. לי אף אחד לא מחכה. אולי תמר בעצם. אוקיי, ואולי גם דודה שפרה. אבל חוץ מהן, אף אחד. או שאולי אפרת מחכה לי? אחרי שעברו ארבע שנים מאז שעליתי על המטוס עם כרטיס בכיוון אחד, הדרך היחידה שבה אני יכולה להעלות על דעתי ביקור בישראל היא אם רן והבנות איתי, עוטפים אותי כמו שמיכה חמימה. רק המחשבה להיות שם בלעדיו, ובלעדיו, בלי הקביים הדמיוניים שרן מספק, מעוררת בי צמרמורת. גם אם היה כסף לזה, מה פתאום עכשיו לטרטר אותם לשם. ולטוס לבד? אני מעיזה להימין את הפרטים הקטנים, רואה אותי יוצאת מהשרוול שמחבר בין המטוס לישראל, חוצה את כל המסלול בנתב"ג ויוצאת החוצה, רק כדי להבין שאין לי לאן לנסוע, אין שום מקום שבו אני רצויה בלי תנאים. אני לבד לגמרי, מותקפת ברעש גדול. אני מנערת את הראש וטיפות מים עפות ומתנגשות באריחי החרסינה. לא, אני לא מעוניינת, לא עם רן ולא בלעדיו, ובכל מקרה אין לנו כסף לזה אז הבעיה נפתרה. אני רוצה לצאת מהמקלחת ולהיכנס מתחת

לשמיכה, להעמיד פנים שכל השיחה הזו עם אפרת לא התקיימה ולחזור לשקט שהיה לי לפני. ובכלל, באיזו זכות היא מתקשרת ככה ונדרחפת לחיים שלי? איפה היא הייתה כשלי היה קשה, ולמה נראה לה שהיא יכולה פתאום להתקשר ולהגיד לי שהיא צריכה אותי שם איתה? ומה הקשר עכשיו ביני לבין הלוויה של האיש הזה? אני עוצמת את העיניים ומכניסה את הראש מתחת לזרם המים. רעד עובר בי כשהמים שוטפים אותי, חוצצים ביני לבין כל מה שבחוץ. זהו, החלטתי. אני פשוט אתנהל כאילו כל זה לא קרה. אני מיומנת, עשיתי את זה בעבר ואעשה את זה גם היום.

אני נשארת במקלחת עוד דקות ארוכות, מנסה להוביל את המחשבות למקומות אחרים מלבד אפרת והשיחה איתה, חושבת על התיק של נינה שאני צריכה לכבס בגלל איזה ניסוי שהיא עשתה עם קמח ומיץ עגבניות, על שיעורי העברית שלה שאני צריכה לבטל כי זה נהיה יקר מדי. אני צריכה לבדוק כמה נשאר במעטפת המזומן החודשית, זו שרן ואני מנהלים כדי לנסות להסתדר עם ההוצאות שלנו. מאז שהוא קרא על זה באיזה בלוג של התנהלות כלכלית נכונה אנחנו עובדים בשיטת המעטפות, שבעיקר גורמת לי להרגיש מסכנה וענייה. תכננתי לשמור כמה דולרים בשביל קפה בחוץ, אבל החולצות של נינה קטנות עליה ואני צריכה ללכת לחנות היד-שנייה ולמצוא לה שם משהו בזול. אולי הם יקבלו כמה בגדים ישנים שלה וייתנו תמורתם כסף. אני אנסה לראות איך אני יכולה לקצץ בקניות לסופר ואז אולי אוכל השבוע לקחת את נינה ונוגה לסטארבאקס אחרי הגן, ונבלה זמן איכות שמרוצף בקפה מתוק מדי לי ומאפיין אוכמניות שהן יחלקו. אני צריכה להחזיר תשובה למיס רייצ'ל. בבוקר קיבלתי הודעה מהגן והיא רוצה מתנדבים שיבואו לעזור ביום ניקיון החצר, אני אירשם לזה. הם אוהבים הורים מעורבים, ולמרות שזה גוזל ממני כמה שעות שבהן אני יכולה לשבת על הספה ולקרוא בשקט, בלי לדאוג לאף ילדה – אני לא יכולה לפספס הזדמנות לשיחות עם אנשים בוגרים, לקיים שיחה שלא כוללת פליידו, נזלת ו"אמא, היא לקחה לי!"

אני סוגרת את ברז המים, מסמנת לעצמי שזרם המחשבות הצליח לסטות

מהנושא שאיתו נכנסתי למקלחת. זו בהחלט הצלחה, אלא אם כן העובדה שאני חושבת על זה עכשיו אומרת שחזרתי לחשוב על זה? לא, זו הצלחה. אני מסרקות את השיער ואוספת אותו בגומייה כחולה שנינה השאירה ליד הכיור. אני שולחת את היד למחות את האדים מהמראה ומכריחה את עצמי לחייך חיוך גדול וריק שמשלים את ההצגה: כלום לא קרה, אפשר לחזור לשגרה.

*

כשאני יורדת במדרגות האוויר מלטף את פניי ותקווה מחודשת ממלאת אותי. רן בדיוק מתרומם מהכיסא שלו.

"דיברתי עם אפרת," הוא אומר בהבעה משונה.

"מה? איך – איך יש לך את הטלפון שלה?"

"אין לי, התקשרתי אליה דרך המסנג'ר."

"ו..."

"התקף לב."

אני ממצמצת. "סימן שהיה לו לב."

רן לא צוחק.

"סליחה, נו."

"זה בסדר, זה אבא שלך, לא שלי. מותר לך," המילים יוצאות ממנו באיטיות, כאילו הוא שוקל כל מילה. "ויש איזה עניין עם הצוואה, הוא הוריש לך דברים. היא אמרה שאין לה מושג מכלום, והיא סידרה את החדר הישן שלך, שתישני שם. בקיצור, הזמנתי כרטיסים."

"הזמנת... כרטיסים," אני מנענעת בראשי. "רגע, שנייה. צוואה? לא, אין מצב," אני צועדת במעגלים סביב עצמי. "אין שום סיכוי שהוא הוריש לי משהו, שום סיכוי. וכרטיסים? ברבים? הזמנת כרטיסים?"

"למחר. תשמעי," הוא מרים את שתי ידיו כמנסה להרגיע, "יש לי כמה פגישות שאני יכול לעשות שם, אז מבחינת העבודה זה בסדר."

"לא, לא, שנייה," אני סוגרת את העיניים באצבעותיי, "אני לא מבינה את הדבר הזה. זה נורא יקר, רק אתמול אמרת לי שאנחנו צריכים לשתות פחות קפה בחוץ כי אנחנו לחוצים בכסף ועכשיו אתה קונה ארבעה כרטיסי טיסה לישראל?"

"זה לא קשור, ודיברתי עם ג'יי־פי, מכרתי לו סיפור שאני אוכל להיפגש שם בשבילו עם משקיעים ולסגור לו פינה, אז החברה משלמת על הכרטיסים. עדיין צריך להרגיע עם הקפה. גם ככה הקפה בבית יותר טוב." "אני בשוק ממך."

רן נראה מבולבל. "מה את כל כך בשוק? חשבתי שתשמחי." "אני... אני לא מבינה כלום. לכמה זמן אתה רוצה שנטוס לשם?" "ממש קצר. שלישי לוויה, רביעי עורך דין, חמישי טיסה, וביום שישי כבר נהיה פה שוב בבית. גם ככה לא ייתנו לי יותר משבוע חופש בעבודה." "נראה לך נורמלי לטרטר ככה אותנו ואת הבנות? לטוס לישראל ל... אני מחשבת באצבעות, "שלושה ימים?"

הוא מושך בכתפיו. "אין פה שום דבר נורמלי אבל זה המצב." "איך אתה עושה כזה דבר בלי לדבר איתי?" "דיברנו, אמרת שאת לא יכולה לטוס לבד, אז הנה, הבעיה נפתרה." "לא ביקשתי ממך לפתור לי את זה!" רן ממצמץ. "את גורמת לזה להישמע כאילו זה נגדך, וכאילו לא עשיתי את זה בשבילך, בשבילנו."

אני מביטה בו בפה פעור, ואז נופל לי האסימון. "זה בגלל הצוואה?" אני קוראת בקול. "כל ההתלהבות הזו שלך לטוס לישראל פתאום זה בגלל הירושה שאתה חושב שהוא מוריש לי?" "אני לא מתלהב לטוס לישראל."

המבט שלי עולה לתקרה. "וואו, איזה שקרן אתה." "תשמעי, זה יכול לעזור לנו." "הירושה שלו לא מעניינת אותי," אני מדגישה את המילים. "אותי כן."

"אני... אני לא יודעת מה להגיד לך. אני לא מוכנה לזה. וגם איך נסביר את זה לבנות?"

"נינה תמיד אמרה שהיא רוצה לבקר בישראל."

"היא בת חמש! היא גם אמרה שהיא רוצה לבקר במאדים, והיא בכלל לא יודעת מה זה ישראל."

"נו, אז עכשיו היא תגלה."

"היא לא יודעת מי האנשים האלו בכלל. גם נוגה לא. נראה לך סביר שהן יישנו בבית הזה שלהם?"

"את אומרת את זה כאילו שלחתי אותן לבית יתומים. אנחנו נהיה איתן! אני מתנשמת בכבודות, הכל מסתחרר."

"אני יודע מה את חושבת, רן אומר ברוך, "אני מכיר אותך."

"אתה לא יודע כלום." הוא לא יכול לדעת אם אני בעצמי לא יודעת. "נו, מה?"

"באמת אי אפשר בית מלון."

"אתה לא יכול פשוט להנחית עליי את זה."

"הכל סופרייקר שם, אין לנו מאיפה לשלם על זה. אבל זה שנישן אצלם זה טוב, הקול שלו מתרכך, כמעט מתרפס. גם לא נצטרך לאכול בחוץ הרבה כי נבשל."

"נבשל?"

"תבשלי. גם אני אבשל. יואו, אני אכין לך את הקלצונה הזו שפעם הכנתי לך, עיניו מנצנצות."

"במטבח שלה."

"בסדר, היא לא תהיה שם תמיד. תוכלי מדי פעם להיכנס לשם לעשות דברים."

"וואו, רן, אני מגלגלת עיניים, "לפעמים אני חושבת שאתה לא מבין כלום."

"אני מבין, נו. אני פשוט מנסה להקליל את הדברים."

"רק בן אדם לא מצולק כמוך יכול לנסות להקליל את זה," אני סוקרת את

העיניים שלו. "אני לא רוצה לחזור לשם. אתה יודע שאני שונאת להיות שם."

"מאמי", הוא מקרב אותי אליו, "תחשבי על זה. אולי הוא הוריש לך משהו? אנחנו צריכים את זה. זה ממש יכול לשנות לנו פה את הכל. נוכל לנשום קצת."

אני עוצמת את העיניים בניסיון נואש לעצור את כל הדבר הזה, אבל אז אני פוקחת אותן ורן עדיין מולי, נועץ בי מבט בגבות מורמות. "אבל למה צריך לטוס עד לשם בשביל זה?" אנחה יוצאת ממני. "די עמלי, בואי פשוט נסיים את זה כמו שצריך. בסוף השבוע כבר נהיה בבית שוב."

"מתי הטיסה?" אני שואלת בחוסר חשק.

"מחר בבוקר הטיסה יוצאת לניו יורק, נגיע לשם באזור שתיים עשרה ואז יש לנו כמה שעות לחכות, ובארבע וחצי הטיסה לישראל," הוא יורה עליי את כל הנתונים בחיוך ששמור לאדם שמאוהב בלוגיסטיקות ורק מחכה שיאפשרו לו להתעסק בהן. הזרועות שלו עוטפות אותי בחיבוק, ויש לו ריח של גויאבה.

הבטן שלי מתהפכת ומזל שאני נשענת על רן, כי אני מרגישה איך החדר רועד. אחרי הפעם האחרונה שדיברתי עם האיש שפעם כיניתי "אבא", יצאתי מהבית שלו ושל מירה בסערה ולא שבת. השנים שעברו מאז התמזגו לתוך לילות נטולי שינה, יחד עם חוויות ראשונות של נינה ונוגה, ושלי כמישהי שמנסה לגלות איך זה להיות אמא. הזיכרון שיש לי ממנו ישן ומתפורר, כמו תמונות עתיקות. בלילות שבהם נוגה לא ישנה ומנורת הלילה השתקפה בעיניה הגדולות – הזדחלה לי מתחת לעור המחשבה שאני לא באמת שווה כדי שהוא יתעקש להתנהג כאילו הוא אבא שלי. רק בפעם ההיא כשתמר שאלה אם הוא ניסה ליצור איתי קשר, זה גרם לי לחשוב שאולי הבעיה היא לא בי, אלא בו. זו לא הייתה השאלה שלה כמו הטון שבו היא נשאלה. רק אז חשבתי שאולי הדבר הנורמלי הוא לא לוותר עליי, וכן לנסות ליצור איתי קשר. ושל מי בכלל התפקיד והאחריות על

הקשר? המחשבה מייד נדדה לנינה, והיה לי ברור שזו האחריות שלי לשמור על הקשר איתה, ועם נוגה. אולי זה הגיוני שכשמדובר בילדים קטנים אז האחריות היא של ההורה, אבל הניסיון שלי מראה שזה לא מובן מאליו כשהבגרות מגיעה. אולי זה משתנה כשהילדים הופכים לאנשים בוגרים. צמרמורת עוברת בי. אני נשבעת שלעולם אמשיך לאחוז באחריות הזו מול נינה ומול נוגה, ולעולם לא אתן לה להישמט מידי, לא משנה מה יהיו הנסיבות. השבועה הזו מלאה בחריצים שבהם מבצבץ הפחד: איך אצליח לעשות את זה, אם אני לא מכירה משהו אחר?

3

המזוודה האפורה לא יצאה מהארון מאז שבאנו איתה מישראל לפני ארבע שנים. אני פותחת אותה לרווחה והיא מסתכלת עליי, אני כמעט בטוחה שהיא מבקרת את יכולות האריזה הלא קיימות שלי. מה אני אמורה לארוז בכלל? בגדים שחורים זו לא בעיה למצוא בארון. אני מכניסה ג'ינס שחור ושלוש חולצות שחורות, שתיים עם הדפסים של להקות רוק מהניינטז'ו ואחת חלקה. בין הבגדים מקופלת גם השאלה: למה אני צריכה לטוס אלפי קילומטרים מעל האוקיינוס ועד לים התיכון בשביל הלוויה של ארנון?

"מה את עושה?" נינה נכנסת ומתיישבת ליד המזוודה הפתוחה, "לאן את נוסעת?"

"אנחנו נוסעים, לישראל."

"באמת? איזה כיף איזה כיף איזה כיף!" נינה נעמדת וקופצת במקום,

"ניסע באוטו שלנו?"

"לא, במטוס."

"ב־מ־טוס? עינייה נפערות. "באמת במטוס?"

"כן," אני מסמנת לה לבוא לשבת לידי. "קודם תהיה לנו טיסה קצרה לניו

יורק, ואז משם תהיה לנו טיסה ארוכה מאוד לישראל. כל הלילה בעצם."

"אבל איך אני אישן במטוס?" היא מקמטת את הפנים שלה לארשת

מודאגת.

"אני בטוחה שיהיה בסדר," אני שולחת יד לקפל את אחת החולצות.

נינה מזדקפת. "אמא, יש לי שאלה."
רק שלא תשאל למה אנחנו טסים לישראל.
"תשאלי."

"כשהיית קטנה, מי היו האמא ואבא שלך?" היא נועצת בי עיניים גדולות
ורציניות.

שיט. מאיפה היא הביאה את זה? אני מתאמצת לחייך ומסיטה תלתל שמרוח לה על המצח. תמיד חששתי מהרגע הזה ותהיתי מתי הוא יגיע. מתי היא תשאל על השורשים שלה, על השורשים שלי. בהתחלה קל היה להתעלם מהמחשבה, היא הרי הייתה כל כך קטנה כשעזבנו את ישראל והעולם שלה היה רק מה שבניתי לה, מה שרן ואני יצרנו. הסביבה הבודדה שלנו הייתה כמו מחקר אנתרופולוגי: אם נבודד ילדה מהשורשים שלה – כמה זמן ייקח עד שתשאל שאלות? ואיזה שאלות היא תשאל? לתוך המחקר העגום הזה נכנסה גם תת־מטרה: לראות איך אפשר לגדל ילדה במנותק מהשפה, כשהיא נחשפת רק לשפה שאנחנו בוחרים להשתמש בה. זה אומר שהילדות שלי לא ידעו קללות בעברית?

"היו לי אבא ואמא, לאבא קראו ארנון ולאמא קראו מירה," אני משיבה באיטיות, נאבקת בקושי לבטא את שמותיהם.
"הם היו בישראל?"

אני עוצרת את הנשימה ומנסה לשדר רוגע. "פשטות, הכי חשוב שתשאירי את זה פשוט," מדריכת ההורים אמרה לי בשיחת הווידאו, "וגם חשוב להסביר את זה לילדה כך שהיא לא תחשוב שנטישה של הורה זה משהו שנמצא על השולחן." אמרתי לה שאני לא מצליחה להבין איך זה לא יהיה על השולחן אם זה מה שקרה לי. השולחן פה, הכל ערוך ומוכן, ואיך אני יכולה באמת לתת לנינה את הביטחון שנטישה של אמא ואבא זה לא משהו שיכול לקרות לעולם, אם זה קרה פה, כל כך קרוב?
"אמא"

"כן. הם – הם היו בישראל." אני לא צריכה לענות על מה שהיא לא שואלת. פשטות, כמו שהסברתי לה על זרע וביצית שנפגשים ואז יש עובר,

וכשהעובר יוצאת אז זו נוגה. בלי מבוכה, בלי סיבוכים, פשטות. התשובה היא כן, הם היו בישראל. אני מריצה בראש את ההסבר הרהוט שתרגלתי כל השנים, ההסבר שמחכה ליום שבו היא תגדל ותשאל יותר מזה. אני אגיד לה שאני אוהבת אותה הכי בעולם, ושגם אם אני כועסת – אני תמיד אוהבת. היא בטח תגיד לי שגם כשהיא כועסת עליי היא עדיין אוהבת אותי, אני אלטף לה את הלחי ואגיד שאני יודעת, ושאמא ואבא שלי לא ידעו לאהוב ככה, הם לא ידעו איך להיות אמא ואבא טובים בשבילי. היא בטח תשאל איך הם לא ידעו, ואשיב שאף אחד לא לימד אותם, ואולי היא תשאל איך אני למדתי, נינה אוהבת לשאול שאלות, ואולי אענה שלימדתי את עצמי, ושהיא ונוגה עזרו לי. והיא בטח תעשה פרצוף מצחיק, תצחק את הצחוק המתגלגל שלה, זה שעוד לא הספיק להתקלקל, ותגיד שהיא קטנה, רק בת חמש או שש או שבע או שמונה ולא אדולט, אז איך היא יכולה לעזור במשהו כזה.

“ואבא שלך, הוא היה מת?”

אני זוקפת את הגבות ובולעת רוק. זה לא הזמן לתקן את העברית שלה.

“שמעת אותי ואת אבא מדברים על זה?”

“כן.”

“כן, הוא מת ואנחנו צריכים ללכת לישראל בגלל זה לכמה ימים.”

נינה מרימה את כתפיה ושומטת אותם. “גם את תמותי?”

“לא היום.”

“ומותר לי לקח את הגוסילה שלי?”

“הגודזילה? כן.” איזו הקלה.

“וכמה ספרים אפשר לקחת?”

“כמה שייכנסו לך בתיק הצהוב, אבל שלא יהיה לך כבד מדי.”

“טוב, מאמי, היא נושקת לי בלחי, ומביטה בי במבט ממזרי.”

“עברית, נינה.”

“אצלנו בבית מדברים עברית,” אני חוזרת ואומרת לנינה ונוגה כשהן נופלות לאנגלית הרכה שלהן. אני נאחזת בה בנחישות, בעברית. בכל

מה שקשור אליי, סירבתי לקרוא ספרים באנגלית והתמסרתי לספרים דיגיטליים בעברית, בהיעדר ספרים פיזיים שהמשלוח שלהם מישראל יקר מדי. העברית הייתה בשבילי בית, ולא הסכמתי לוותר עליה. ספרים תמיד היו המפלט, משהו שעזר להפריד ביני לבין הכל, ובמקום להתמודד עם הבית ברעננה, יכולתי לצלול לתוך הרפתקאות ועלילות של ילדים אחרים. גם היום אני בעיקר קוראת את מה שמכונה יאנג אדולט, ונמשכת כמו מגנט לכל מה שרק מצלצל כמו ילדים גיבורים יתומים שיוצאים להרפתקה. הספרנית בספריית יד לבנים ברעננה, אורה קראו לה, נתנה לי – ורק לי – לקחת עשרה ספרים בכל פעם. עשרה! והיה מותר רק שלושה, גג חמישה. אורה תמיד הוסיפה קריצה וליטוף הראש, כאילו זה סוד רק של שתינו. הייתי טובה עם סודות. הספרים לא רק היו ערוץ לבריחה – הם גם היו ערוץ התקשורת היחיד עם ארנון. גם כשהייתי קטנה מדי בשביל להבין מה הוא עושה באקדמיה ומה זה בכלל אומר מרצה בחוג לספרות – הבנתי שהמראה שלי קוראת מסב לו נחת, והתוצאה הישירה של הקריאה הייתה שחטפתי פחות. לפעמים חולפת בי המחשבה שאנחנו דומים, שהעברית והאהבה אליה היא המכנה המשותף שלנו. אני מסלקת את המחשבה המעצבנת הזו באותה מהירות שבה היד שלו הייתה נשלחת לעבר הלחי שלי, כי אני לא רוצה שנהיה דומים. אנחנו לא דומים.

”את יודעת, בישראל כולם מדברים עברית.”

”כואלם?” נינה פוערת את עיניה.

”ממש כולם, כל הילדים גם. עכשיו לכי תכניסי לתיק שלך את הגודזילה

ואת הספרים שאת רוצה. אבל לא יותר מדי, נינוש!”

נינה מהנהנת, וכשהיא קופצת את דרכה החוצה אני לוקחת את הטלפון

ומקלידה לאפרת הודעה:

מחר נעלה על טיסה. נוחתים ביום שלישי בעשר בבוקר. צריך מיטות

גם לבנות שלי ולרן

וי כפול מופיע. היא שולחת לי יד שמשמנת אוקיי. בכך מסתכם הקשר הזה

שלנו, אימוגי מטופש.

"ישר-אל! ישר-אל! ישר-אל!" אני שומעת את נינה בקריאות צהלה מלמטה, כאילו אמרתי לה שאנחנו נוסעים לדיסנילנד. רן מצטרף אליה, ומהקולות שאני שומעת אני מבינה שהוא מניף אותה באוויר. בניגוד לרן, שנראה שחיכה לתפקיד האבא כל חייו, לי האימהות לא באה בטבעיות. הוא ידע איך לגשת, לדבר, להרים, להסתכל, ואצלי הכל נעשה במכניות מתאמצת. פעם התעוררתי באמצע הלילה מבכי של נוגה מהעבר השני של הדלת הסגורה. גיששתי את דרכי בחשכה לעבר הדלת כדי לפתוח אותה, אבל לא מצאתי אותה. הידית לא הייתה במקום שציפיתי אלא בצד השני, חשבתי שאולי אני חולמת אבל ברקע נוגה המשיכה לצרוח ולהשתעל וזה היה אמיתי ביותר. שלחתי את הידיים קדימה. בסוף מצאתי את הידית ופתחתי את הדלת לרווחה. חושך מוחלט הביט עליי ונוגה לא הייתה שם. לחשתי "ששששששש..." אולי היא חזרה לחדר? אולי היא ירדה במדרגות למטה? למה הכל כל כך חשוך? שניות ארוכות חלפו לפני שקלטתי שבתוך הזיית השינה פתחתי את הדלת הלא נכונה, דלת המקלחת. צעדתי משם שמאלה וגיששתי לעבר דלת החדר, פתחתי אותה, ומצאתי שם את נוגה בוכה בזרועותיו של רן. רק בחשכה, בטשטוש של אמצע הלילה, כל האמת יצאה: אפילו אינסטינקטים אימהיים אין לי, אפילו את הדלת לנוגה לא הצלחתי למצוא. גם באימהות שלי הרגשתי שאני מגששת באפלה בניסיון לפתוח את הדלתות הלא נכונות. נינה ממשיכה לצהול ומכניסה להתלהבות גם את נוגה, אבל אחרי ארבע שנים שלא הייתי בישראל התחושות שלי נעות על הטווח שבין טיסה לדיסנילנד לבין ביקור בצ'רנוביל. הידיעה לגבי זה שאני כלולה בצוואה נשמעת אמינה כמו מייל מאדם שמתחזה לעורך דין של נסיך ניגרי שמבשר בעברית של גוגל טרנסלייט שאני היורשת היחידה שלו. החרדה מטפסת לי בגרון, הולכת וגוברת, ומצטרפת אליה מחשבה משתקת – אנחנו ניתקע שם, בישראל. לא נחזור משם.

"רן!" אני קוראת כשאני כורעת מעל למזוודה. צעדים מהירים נשמעים במעלה המדרגות.

"עוד בירה גויאבה?" הראש שלו מציץ בפתח החדר.

”ומה אם לא נוכל לחזור לפה?”

הוא מחזיר לי חיוך בהבעה של ”מאיפה הבאת את זה עכשיו”, ואני מושכת בכתפיים.

”די, נו, עכשיו את ממש מדברת שטויות,” רן ניגש לארון, מוציא משם כמה זוגות מכנסיים וחולצות, ושומט אותם מעל המזוודה הפתוחה. ”יש לנו ויזה, אנחנו חוקיים, יש לי עבודה פה, הבית שלנו פה. הכל בסדר, הכל מחכה לנו. ברור שנחזור לפה.”

הוא צודק, אין לי מה לענות לזה, אבל אני תוהה אם המהירות שבה הוא אומר את הדברים היא סימן שהוא בעצמו לא בטוח בזה. ”את מציאה בעיות איפה שאין,” הקול של מירה נשמע בתוכי ואני נאנחת.